

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
SUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 289
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 22-05-2023
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPMSMJ
Sagsnr.: 2304966
Dok. nr.: 2668504

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 289 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 31. marts 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Larsen (KF).

Spørgsmål nr. 289:

”Vil ministeren i lyset af manglen på praktiserende speciallæger tage initiativer til at fjerne begrænsningerne for, hvor meget praktiserende speciallæger må omsætte, den såkaldte knækgrænse, og andre foranstaltninger og barrierer, som begrænser eller dæmper speciallægenes aktiviteter?”

Svar:

Den samlede økonomiske ramme for speciallægehjælp og de øvre og nedre omsætningsgrænser for hver enkelt speciallæge fastsættes i Overenskomst om speciallægehjælp indgået mellem Foreningen af Speciallæger (FAS) og Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN). Hvorvidt der er behov for ændringer i den samlede økonomiske ramme eller i mekanismerne bag styringen af økonomien er et overenskomstansættende, som vil skulle drøftes mellem FAS og RLTN.

Med *Aftale om akutplan for sygehusvæsenet* blev regeringen og Danske Regioner i februar 2023 enige om, at regionerne forsat vil anvende kapaciteten hos bl.a. de praktiserende speciallæger til at afvikle de aktuelle ventelister.

Det er en klar prioritet for regeringen at sikre et robust og bæredygtigt sundhedsvæsen. Regeringen har derfor nedsat en Sundhedsstrukturkommission, der skal se på den fremtidige organisering af sundhedsvæsenet. Kommissionen skal opstille og belyse modeller for, hvordan vi får et sundhedsvæsen, der bl.a. er mere sammenhængende og samarbejder på tværs af fagligheder, og hvor opgavefordelingen sikrer, at patienten kommer i centrum og får en sammenhængende plan for behandling. Jeg ser frem til Sundhedsstrukturkommissionens anbefalinger.

Derudover har Indenrigs- og Sundhedsministeriet til brug for min besvarelse indhentet bidrag fra Danske Regioner, der oplyser følgende:

”Overordnet styres økonomien på speciallægeområdet af et økonomiprotokollat¹, som er tiltrådt af overenskomstens parter, og som har til formål at sikre, at udgiftsudviklingen på området overholder de fastsatte økonomiske rammer og derigennem er med til at give regionerne budgetsikkerhed. Den økonomiske ramme er 3,4 mia. kr.

¹ Der er for alle praksisområder aftalt et økonomiprotokollat, hvori der er aftalt en økonomisk ramme. Overskrides en økonomisk ramme betales overskridelsen tilbage året efter. Dette sker ved den halvårlige pris- og lønregulering af honorarerne, hvor man – ved en overskridelse – ikke vil få den fulde takstregulering i det første år. Når overskridelsen er tilbagebetalt til regionerne, føres taksterne tilbage når tilbagebetalingen er fuldført.

(okt. 2021 PL). Ved den seneste overenskomstforhandling blev det aftalt permanent at tilføje den økonomiske ramme 126,5 mio. kr. til den demografiske udvikling. Midlerne blev aftalt med en trappevis indfasning.

Herudover findes der på speciallægeområdet to typer af praksis:

- Fuldtidspraksis, hvor det forventes, at speciallæger ikke har beskæftigelse ved siden af praksisarbejdet, der har tids- eller indholdsmæssige konsekvenser for udførelsen af opgaver under overenskomsten.
- Deltidspraksis, hvor en praksis udover en minimumsomsætning også har underlagt et loft for, hvor meget man maksimalt kan omsætte for årligt.

Fuldtidspraksis

For at sikre, at en fuldtidspraksis lever op til ovenstående, er der i overenskomsten fastsat nogle minimumskrav til en praksis' omsætning, der er defineret ved, at man minimum skal have en årlig omsætning svarende til 50 pct. af den gennemsnitlige omsætning for en fuldtidspraksis i det pågældende speciale i 2019². Eksempelvis var den gennemsnitlige omsætning for en anæstesiolog 3.034.268 kr. i 2021, hvorfor den minimumsomsætning, som en anæstesiolog skal leve op til i dag er 1.517.134 kr. (okt. 2021 PL). Derudover er der for en fuldtidspraksis også defineret en række specialespecifikke knækgrænser (se tabel 1). Disse medfører, at hvis en speciallæge omsætter for mere end den specialespecifikke knækgrænse, så vil speciallægen få udbetalt 60 pct. af det fulde honorar. Baggrunden for dette er, at omkostningsstrukturen i en speciallægepraksis typisk betyder, at omkostningen pr. ydelse for en speciallæge er lavere end de gennemsnitlige omkostninger. Det vil sige, at når først de faste omkostninger (husleje, udgifter til udstyr o.l.) er betalt, så vil udgifterne være mindre, og dermed er der en højere indtjening på de ydelser, hvis ikke der sker et knæk af honoraret. Knækgrænserne er dermed med til at sikre mere sundhed for pengene.

---

²Radiologi-specialet er undtaget de nedre omsætningsgrænser.

Tabel 1 - Knækgrænser for fuldtidspraksis fordelt på specialer (okt. 2021 PL)

Speciale	Knækgrænse (kr.) (01-10-2021)
Anæstesiologi (1)	4.439.667
Radiologi (03 + 05)	8.021.557
Dermato-venerologi (4)	5.329.460
Reumatologi (Fysiurgi) (6)	3.401.012
Gynækologi og obstetrik (7)	4.492.643
Intern medicin (8)	4.212.195
Kirurgi (9)	5.255.334
Neurologi (18)	3.321.283
Øjenlægehjælp (Oftalmologi) (19)	4.422.902
Ortopædisk kirurgi (20)	5.385.875
Ørelægehjælp (Otologi) (21)	4.709.513
Plastikkirurgi (23)	4.444.703
Psykiatri (24)	3.642.213
Pædiatri (25)	4.072.665
Børne- og ungdomspsykiatri (26)	3.419.188

Kilde: Danske Regioner

Deltidspraksis

Deltidspraksis er en praksis, der agerer i henhold til overenskomsten, men hvor aktivitetsniveauet forventes at være lavere end en fuldtidspraksis. En deltidspædagog er underlagt en nedre omsætningsgrænse på samme vis, men i en anden størrelse, som en fuldtidspraksis. I tillæg hertil er der et omsætningsloft for deltidspædagog. Omsætningsloftet betyder, at speciallægen ikke modtager honorar, hvis man omsætter udover det fastsatte omsætningsloft og varierer mellem 1 og 1,2 mio. (okt. 2021 PL). Uanset om man har en fuld- eller deltidspædagog gælder det for både knækgrænser og omsætningsloft, at speciallægerne er forpligtede til at fordele deres omsætning jævnt over året. Der må således ikke lukkes for behandling før årets udgang, fordi knækgrænse eller omsætningsloft er nået.”

Med venlig hilsen

Sophie Løhde